

STICHTING TER BEVORDERING VAN VREDE EN BEWUSTZIJN
De weledele heer O. Munters
Fanny Blankers-Koenstraat 29
6833 LA ARNHEM

Midden en kleinbedrijf

ANBI-team 2
Fellenoord 15
5612 AA Eindhoven

Telefoonnummers

088-1577 971
06-5277 5566

Website en e-mailadres

www.belastingdienst.nl
plgj.van.lent@belastingdienst.nl

Datum

9 november 2022

RSIN

8158.16.947

Betreft: Aanvraag ANBI-status

Geachte heer Munters en overige bestuursleden,

Het ANBI-team van de Belastingdienst heeft een formulier voor een 'aanvraag beschikking algemeen nut beogende instelling' (ANBI-aanvraag) ontvangen ten behoeve van de 'Stichting ter Bevordering van Vrede en Bewustzijn' (verder: de instelling of de stichting).

Voorgenomen beslissing

Tijdens de beoordeling heb ik vastgesteld, dat er sprake is van gebreken, die de ANBI-status in de weg staan (zie verderop in de brief). Op grond hiervan ben ik voornemens om de aanvraag af te wijzen. Hierdoor kan de gewenste ingangsdatum van 1 januari 2022 niet worden toegepast.

Wettelijk kader

Een instelling c.q. aanvraag wordt getoetst aan artikel 5b van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). De instelling mag *géén uitgesloten rechtsvorm* en/of *winstoogmerk* hebben. De ANBI-wetgeving en overige voorwaarden zijn nader uitgewerkt in de artikelen 1a t/m 1e van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen (URAWR). Alle bepalingen, voorschriften en voorwaarden samen vormen het toetsingskader.

Toetsingskader

Binnen het toetsingskader moet de instelling/aanvraag slagen voor de *tweetrapstoets* in artikel 1a, lid 1b URAWR: "Een instelling wordt door de inspecteur aangemerkt als een algemeen nut beogende instelling indien en zolang: uit de regelgeving en de feitelijke werkzaamheden van de instelling blijkt dat de instelling uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen belang dient". In de jurisprudentie (Arrest HR 13 januari 2012, 10/03464, LJN BQ 0525) is dit wetsartikel verwoord zoals onderstaand, met als sleutelbegrippen **beogen** en **dienen**, die de twee criteria van de tweetrapstoets vormen:

1. De instelling moet het algemeen belang **beogen** en;
2. De instelling moet met zijn werkzaamheden het algemeen belang *uitsluitend of nagenoeg uitsluitend dienen*.

De formulering *uitsluitend of nagenoeg uitsluitend* betekent: bij voorkeur 100%, maar minstens 90%. De instelling moet aan beide criteria voldoen.

Kwalitatief criterium (beogen)

De kwalitatieve toets bestaat uit de onderstreepte onderdelen. Het algemeen belang staat tegenover particulier belang; beide principes sluiten elkaar uit. De statutaire doelstelling en de feitelijke doelstelling dienen overeen te komen en moeten in deze combinatie *primair, rechtstreeks* en *voldoende concreet enig algemeen belang* beogen. De feitelijke doelstelling is af te leiden uit de statutair voorgenomen werkzaamheden en de feitelijke werkzaamheden. Binnen deze context is (de aard van) de feitelijke doelstelling de doorslaggevende factor. Feiten, cijfers en omstandigheden geven uiteindelijk de doorslag. Een verschil leidt tot diskwalificatie, waarna toetsing van het kwantitatief criterium achterwege blijft. Beide criteria moeten immers positief moeten zijn, wil de aanvraag slagen voor de tweetrapstoets. Het louter vermelden van 'bevorderen en nastreven van het algemeen belang' of woorden van gelijke strekking in de doelstelling of onderliggende stukken van de aanvraag is niet van betekenis en invloed.

Er is aan het kwalitatief criterium voldaan, indien met de feitelijke doelstelling algemeen belang wordt beoogd.

Kwantitatief criterium (dienen)

Hierbij moet blijken of de feitelijke werkzaamheden c.q. de bestedingen uitsluitend of nagenoeg uitsluitend (minimaal 90%) het *algemeen belang dienen*. Dat betekent dat het particuliere belang vrijwel volledig moet zijn uitgesloten en hooguit 10% mag bedragen. Dit maximum heeft betrekking op het totaal van de doelactiviteiten. Wordt de limiet overschreden, dan is er sprake van onvoldoende kwantiteit aan algemeen belang en heeft het particuliere belang de overhand. Algemeen belang en particulier belang zijn tegenstrijdige en elkaar uitsluitende principes. Daarnaast moeten de feitelijke werkzaamheden in lijn zijn met in de statutair voorgenomen werkzaamheden. Verschil kan ook hier leiden tot diskwalificatie voor het kwantitatief criterium. Er is aan het kwantitatief criterium voldaan indien de feitelijke werkzaamheden uitsluitend of nagenoeg uitsluitend (minimaal 90%) het algemeen belang dienen.

Jurisprudentie

De Belastingdienst voert dus géén eigen beleid op de tweetrapstoets maar past wet- en regelgeving toe met inachtneming van de jurisprudentie op dat punt. Het wettelijk systeem werkt zo dat een instelling voor de tweetrapstoets op basis van haar doelstelling en eigen activiteiten kan kwalificeren als ANBI volgens de wettelijke categorieën van artikel 5b, lid 3 AWR. Indien een instelling niet rechtstreeks, primair en voldoende concreet is gericht op minstens één van de categorieën, is wettelijk gezien géén sprake van het dienen van het algemeen nut. Daarnaast is het ook niet zo, dat indien een instelling zich wel richt op één van deze categorieën, deze instelling automatisch kwalificeert als ANBI. De samenhang geeft de doorslag, aangezien slechts uit hun context en de onderlinge samenhang van beide criteria de aanwezigheid van algemeen belang blijkt.

Doelstelling en werkzaamheden

Op basis van vergelijking met de eerdere contactmomenten en aanvraag stel ik vast dat de statuten, sinds de oprichting op 4 april 2006, niet zijn aangepast.

De *statutaire doelstelling* luidt:

1. De stichting heeft als doel al die activiteiten te ondersteunen die vrede op aarde beogen te bevorderen. Met name de volgende activiteiten worden ondersteund:
 - Het bevorderen van bewustzijn van het individu.
 - Het bevorderen van gemeenschappen waar mensen kunnen oefenen om in vrede en in vriendschap met elkaar te leven. Dit houdt mede in het ontwikkelen van methoden van communicatie en conflict beheersing zoals (echter niet beperkt tot):
 - o geweldloze communicatie (technieken om geweld in het individu te onderkennen),

ANBI-team 2
Kantoor Eindhoven

Datum
9 november 2022

RSIN
8158.16.947

- o forum (technieken om transparantie in gemeenschappen te bevorderen),
- o "Talking stick" (technieken om luisteren te bevorderen).
- o Het bevorderen van al hetgeen met bovenstaand verband houdt.

ANBI-team 2
Kantoor Eindhoven

Datum
9 november 2022

RSIN
8158.16.947

De statutair *voorgenomen werkzaamheden* omvatten:

De stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door: Het inzamelen van gelden en het door exploitatie van eigendommen van de stichting verwerven van financiële middelen, welke aangewend worden ten behoeve van organisaties en instellingen die het genoemde doel nastreven.

De *feitelijke werkzaamheden* omvatten: het bijeen brengen geldmiddelen, het verrichten van 8 schenkingen aan diverse projecten met educatieve en voorlichtgevende activiteiten om trainingen mogelijk te maken voor initiatiefnemers van ecodorpen. Voor de toekomst verwacht men meer bijdragen van e Stichting Willems Koopfonds met het doel om hiermee vanuit het Ecodorp Stimuleringsfonds schenkingen te kunnen blijven doen aan ecodorp-initiatieven in Nederland.

Voorafgaande historie

De ANBI-status van de instelling werd in juni 2018 door het ANBI-team ingetrokken wegens het ontbreken van activiteiten. Na een nieuwe aanvraag in januari 2021 heeft de aanvrager deze op eigen initiatief op 29 maart 2021 ingetrokken.

Evaluatie van de context en samenhang

De statutaire doelstelling herbergt géén algemeen nuttig initiatief, dat primair en rechtstreeks enig algemeen belang beoogd volgens een van de wettelijke categorieën van artikel 5b, lid 3, letter b AWR. Hierdoor is niet aan het kwalitatieve criterium voldaan.

Werkzaamheden

In het beleidsplan 2022 is te lezen dat in 2022 een schenking van €12.500 is ontvangen van de Stichting Willems-Koopfonds, waarmee de volgende schenkingen zijn gedaan:

1. [Weektraining Ecodorp ontwikkeling](#), door vereniging ecodorpen Gelderland €2.000;
2. [Weekendtraining gemeenschapsvorming](#), door Ecodorpen netwerk Nederland €2.000;
3. [Servicepunt Anders wonen Anders Leven van Omslag](#), werkplaats voor Duurzame Ontwikkeling €500;
4. [Stichting Mens en Milieuvriendelijk Wonen en Werken](#) in Arnhem €1.000;
5. [De Vlierhof](#), ecologische woon- en werkgemeenschap in Keeken €2.000;
6. [GEN-NL](#), Ecodorpen netwerk Nederland €500;
7. [Korte film over Ecodorpen in Nederland](#), Ecodorpen netwerk Nederland €2.000;
8. [Winterhuisvesting en opvang van vluchtelingen](#) in ecodorp Busha Toloka in Oekraïne €2.500.

De instelling heeft aldus schenkingen gedaan aan diverse projecten met educatieve en voorlichtingsactiviteiten, o.a. om trainingen mogelijk te maken voor initiatiefnemers van ecodorpen. Van deze schenkingen zou alleen de schenking onder punt 8 als algemeen nuttig kunnen gelden. De rest zijn geen bestedingen ten algemene nutte. Ook de eerder aangehaalde trainingen zijn niet algemeen nuttig. Dat geldt in zijn algemeenheid ook voor advies geven, dienstverlening, cursussen geven, evenementen en congressen organiseren, daar deze activiteiten een particulier belang inhouden voor de (betalende) deelnemer of participant.

Niet is gebleken dat de instelling nog andere activiteiten ontplooit waarmee voor meer dan 90% het algemeen belang wordt gediend. De instelling kwalificeert daarmee niet voor de kwalitatieve toets, aangezien uit de

statutaire doelstellingen, de feitelijke doelstelling juist blijkt en de feitelijke werkzaamheden blijkt dat het algemeen belang niet wordt beoogd en gediend. Dat door de werkzaamheden van de instelling mogelijk bij toeval zijdelings een gunstige werking uitgaat naar het algemeen belang is hooguit bijkomstig van aard en ontoereikend om een overheersend algemeen belang aan te nemen.

ANBI-team 2
Kantoor Eindhoven

Datum
9 november 2022

RSIN
8158.16.947

Niet-algemeen nuttige activiteiten en bestedingen

Bijgevolg verricht de instelling hoofdzakelijk niet-algemeen nuttige activiteiten, zoals hierboven beschreven. Hiermee worden hooguit de particuliere belangen van (de leden van) de leefgemeenschap(pen). De keuze van een persoon om in een ecodorp te gaan wonen berust immers op persoonlijke opvattingen, voorkeuren, behoeften en motivatie. Dat dit kan leiden tot diepere persoonlijke inzichten en zo een geestelijke verrijking oplevert, is evenmin algemeen nuttig.

Het financieren van projecten, al dan niet vanuit het 'Ecodorp Stimuleringsfonds', en het voor dat doel bijeenbrengen van geldmiddelen geldt niet als een besteding ten algemene nutte. Zelfs niet als de gelden door inspanningen van de instelling zelf bijeengebracht zouden worden.

Het creëren van bewustzijn is niet primair en rechtstreeks gericht op algemeen nut, maar op het veranderen van iemands opvattingen over een bepaalde kwestie. Het is namelijk niet vast te stellen of de persoon in kwestie de bewustwording ook als zodanig ervaart en ten tweede kan niet worden vastgesteld of de eventueel optredende bewustwording leidt tot een algemeen nuttige uitkomst. In de jurisprudentie wordt dit verschijnsel aangeduid als een indirect, zijdelings of bijkomstig effect. Dit geldt ook voor het streven naar universele vrede.

Voordelen voor donateurs

In artikel 15, lid 2 van de statuten zijn de privileges van donateurs beschreven, zoals het deelnemen aan van de stichting uitgaande, evenementen, kosteloos of tegen verminderd tarief. Het belangrijkste kenmerk van een donatie of schenking is dat de geldnemer erdoor verrijkt en de geldgever erdoor verarmt en dat geldgever geen tegenprestatie voor zijn gift ontvangt. Dit is niet toegestaan.

Administratie, vermogen en beheerkosten

De instelling beschikt niet over een overzichtelijke financiële paragraaf, met een balans, een staat van baten en lasten met toelichting of een begroting. Hierdoor kan niet worden vastgesteld of de instelling een passend vermogen aanhoudt en of de beheerkosten in een redelijke verhouding staan tot de (eventueel aanwezige) algemeen nuttige bestedingen. Het ontbreken van de genoemde financiële paragraaf, waardoor het algemene publiek geen zicht heeft op de bestedingen van gedoneerde gelden, geldt bovendien als een inbreuk op de publicatieplicht. De financiële paragraaf is slechts één van de onderdelen van de publicatieplicht. Hieronder vindt u een complete opsomming.

Publicatieplicht

In het recente verleden zijn omtrent transparantie afspraken gemaakt tussen de Rijksoverheid en de filantropiesector over toezicht, verantwoording en openbaarmaking van gegevens ten behoeve van het publiek en ter verkrijging of behoud van de ANBI-status. De hieruit voortvloeiende publicatieplicht is vastgelegd in artikel 1a, lid 7 URAWR en is ingegaan op 1 januari 2014. Deze bepaling verplicht ANBI's om bepaalde gegevens via internet op elektronische wijze te publiceren op een eigen website of op een website van derden. De gebruikte website moet volledig ontsloten zijn en mag geen belemmeringen bevatten zoals wachtwoorden en versleuteling. De URL van de website dient bij de belastingdienst bekend te zijn voor opname in het openbare ANBI-register op: http://www.belastingdienst.nl/rekenhulpen/giften/anbi_zoeken/

De onderstaande gegevens moeten worden gepubliceerd:

1. De naam van de instelling;
2. Het RSIN-nummer of fiscaal nummer;
3. Het post- of bezoekadres, dan wel het telefoonnummer, dan wel het e-

mailadres;

4. De doelstelling;

5. De hoofdlijnen van het (bij voorkeur meerjarige) beleidsplan;

6. De bestuurssamenstelling, het beloningsbeleid en de namen van de bestuurders;

7. Een verslag van de uitgeoefende activiteiten;

8. Een balans en een staat van baten en lasten met toelichting, telkens openbaar te maken binnen zes maanden na afloop van het boekjaar (per 1 juli van ieder jaar). Vanaf 1 januari 2016 geldt deze bepaling ook voor kerkgenootschappen en (zuivere) vermogensfondsen.

ANBI-team 2
Kantoor Eindhoven

Datum
9 november 2022

RSIN
8158.16.947

Een ANBI die niet voldoet aan de publicatieplicht volgens artikel 1a, lid 7 URAWR maakt het belang van transparantie ondergeschikt aan andere belangen, hetgeen de ANBI-status in de weg staat. De instelling heeft niet voldaan aan artikel 1a, lid 7, letter e URAWR.

Liquidatiebepaling

Indien een instelling liquideert en er is nog een vermogen(srestant) aanwezig, dan regelt deze bepaling de vereffening, dat wil zeggen de besteding of uitkering van een batig liquidatiesaldo in lijn met de doelstelling. Tijdens de liquidatie- of ontbindingsfase blijft de ANBI-status behouden, totdat er géén vermogen meer in een instelling aanwezig is. Als de vereffening voorbij is, houdt de instelling op te bestaan.

Huidige formulering

In de liquidatiebepaling van de huidige statuten van de instelling, daterend van 4 april 2006, is in artikel 12, lid 1 hieromtrent het volgende opgenomen:

"(...) Het besluit tot ontbinding geeft zo mogelijk ook aan welke bestemming wordt gegeven aan het na vereffening blijvende vereffeningssaldo, met dien verstande dat het saldo moet worden bestemd voor een doel dat het doel van de stichting zoveel mogelijk nabij komt, dan wel ten goede komt aan een algemeen nutinstelling als bedoeld in artikel 24 lid 4 Successiewet 1956.". Deze formulering is niet toegestaan en incorrect, want het genoemde wetsartikel is niet meer van kracht.

In artikel 13, lid 3 hieromtrent het volgende opgenomen:

(...) (het vereffeningssaldo) zal worden gegeven, met dien verstande, dat het saldo moet worden bestemd voor een doel dat het doel van de stichting zoveel mogelijk nabij komt, dan wel ten goede komt aan een algemeen nutinstelling als bedoeld in artikel 24 lid 4 Successiewet 1956.

Hier wordt de tekst van artikel 12, lid feitelijk nogmaals bevestigd. Deze formulering is niet toegestaan en incorrect, want het genoemde wetsartikel is niet meer van kracht.

Deze formuleringen voldoen daarom niet aan de huidige wet- en regelgeving. Dit is een zelfstandige reden voor afwijzing (of intrekking) van de ANBI-status. Aanpassing door tussenkomst van een notaris is noodzakelijk.

Correcte formulering

Vanaf 1 januari 2021 moet in de liquidatiebepaling letterlijk de volgende tekst (van artikel 1a, lid 1, letter h URAWR) zijn/worden opgenomen:

"Uit de regelgeving van de instelling blijkt dat bij opheffing van de instelling een batig liquidatiesaldo wordt besteed ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling of van een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt, maar indien het een culturele instelling als bedoeld in artikel 1d betreft, ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling met een soortgelijke doelstelling of van een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt en die een soortgelijke doelstelling heeft."

Aanpassingsmoment

De formulering dient per omgaande te worden aangepast. Dat betekent een gang naar een notaris.

ANBI-team 2
Kantoor Eindhoven

Let op: aanpassing van deze liquidatiebepaling is alleen dan zinvol indien er géén onherstelbare gebreken zijn vastgesteld. Dat is hier helaas wel het geval.

Datum
9 november 2022

RSIN
8158.16.947

Samenvatting (ingeval van onherstelbare en herstelbare gebreken)

De instelling (en de aanvraag) voldoet niet aan de tweetrapstoets en dat geldt als een onherstelbaar gebrek, dat de ANBI-status in de weg staat. Daarnaast zijn er ook een aantal formele gebreken. Het gaat om de onderstaande gebreken:

1. Geen algemeen nuttig doelstelling;
2. Geen of nauwelijks algemeen nuttige werkzaamheden en bestedingen;
3. Overwegend niet algemeen nuttige bestedingen;
4. De statutaire en de feitelijke doelstelling vertegenwoordigen een overheersend particulier belang voor de ontvangers van de gelden;
5. Voordelen voor donateurs;
6. Geen toereikende financiële paragraaf;
7. Niet volledig voldaan aan de publicatieplicht;
8. Onjuist geformuleerde liquidatiebepaling.

Gezien de aard en omvang van de tekortkomingen is met de huidige opzet, inrichting van de organisatie en uitvoering van de werkzaamheden een ANBI-status helaas niet binnen handbereik.

Reageren en voornemen tot afwijzing

Graag stel ik u in de gelegenheid om te reageren op mijn bevindingen, conclusie en voornemen om de aanvraag af te wijzen. De reactietermijn eindigt op **25 november 2022**. Ik ontvang uw schriftelijke reactie graag per e-mail. Ik kan het waarderen als ik reeds vóór afloop van de reactietermijn uw reactie mag ontvangen. Indien u berust in mijn argumenten of helemaal afziet van een reactie, zal ik mijn voornemen tot afwijzing uiterlijk op de hierboven genoemde uiterste reactiedatum tot uitvoering brengen. Ter bevestiging van de afwijzing ontvangt u na enige tijd een beschikking.

Bezwaar maken

Er kan géén bezwaar worden gemaakt tegen deze brief. De genoemde beschikking is wel vatbaar voor bezwaar. De beschikking bevat aanwijzingen waaraan een bezwaarschrift moet voldoen, bijvoorbeeld de vereiste gegevens en de termijn waarbinnen bezwaar moet worden ingediend.

Vragen en bereikbaarheid

U kunt mij bereiken onder nummer 06-5277 5566 of door een e-mailbericht te sturen naar plgj.van.lent@belastingdienst.nl. (op vrijdagen werk ik niet).

Hoogachtend,
namens de inspecteur

P.L.G.J. van Lent
Behandelfunctionaris

Algemene informatie

Corona

Ik werk thuis, zodat u mijn brief ontvangt als bijlage bij een e-mailbericht, in de vorm van een pdf-document.

Begrippen en afkortingen

AWR: Algemene wet inzake rijksbelastingen;

URAWR: Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen;

RSIN: Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatie Nummer.

Voorwaarden voor een ANBI

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/za_kelijk/bijzondere_regelingen/goede_doelen/algemeen_nut_beogende_instellingen/aan_welke_voorwaarden_moet_een_anbi_voldoen/

Publicatieplicht

Voor wat betreft het publiceren van de vereiste gegevens heeft de Belastingdienst standaardformulieren ter beschikking gesteld. Voor grote ANBI's zijn ze verplicht, voor de kleinere ANBI zijn ze niet verplicht, maar worden ze vanwege de uniformiteit van publiceren wel aanbevolen. U vindt de standaardformulieren via de link:

https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/za_kelijk/bijzondere_regelingen/goede_doelen/algemeen_nut_beogende_instellingen/gegevens_van_een_anbi_publiceren_op_een_internetsite/

Tarieven en vrijstelling schenkbelasting

Informatie over tarieven en vrijstellingen vindt via de volgende links:

<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/schenken/content/tarieven-schenkbelasting>

en

<https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/nl/schenken/content/tot-welk-bedrag-belastingvrij-schenken>

Let op: de tijdelijke verhogingen gelden tot en met 31 december 2021.

Bezwaar maken

Let op: u kunt géén bezwaar maken tegen deze brief. Indien uw aanvraag wordt afgewezen of toegekend, wordt dat besluit aan u bekend gemaakt via een beschikking, die u via de normale post ontvangt. Tegen een beschikking kunt u wel bezwaar maken. Binnen welke termijn en hoe u bezwaar kunt maken, staat op de beschikking.

ANBI-team 2

Kantoor Eindhoven

Datum

9 november 2022

RSIN

8158.16.947